

Aktivity Slovákov na svoju obranu

Pre 8. ročník

Tematický celok: „Rakúsko – Uhorsko“

Zosilnená maďarizácia

V druhej polovici 19. storočia vznikajú v Európe národné štáty

∞ Rakúsko – uhorské vyrovnanie → 1867 =>
Slováci patriaci do Uhorska = komplikované
postavenie => **DUALIZMUS** <= obrana proti
pomadžarčovaniu /maďarizácii/ neúčinná...

Prečo sa rakúskej časti
vravelo Predlitavsko a
maďarskej Zalitavsko?

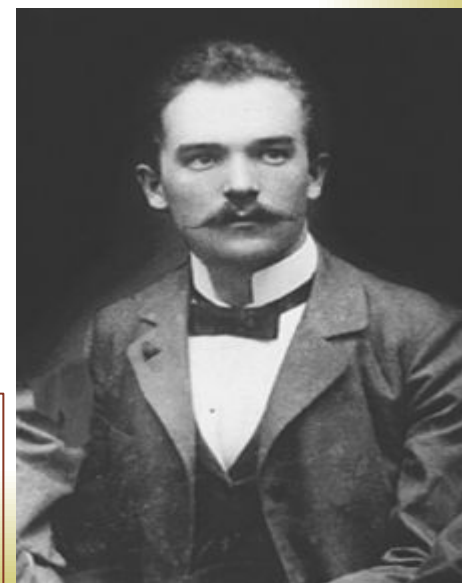
Rakúsko (ružová farba) =
Predlitavsko a Uhorsko (zelená
farba) = Zalitavsko

Pomoc zvonka

☞ **Slovenskí vzdelanci** nenachádzali možnosti ako vlastnými silami nepriaznivé postavenie slovenského národa zmeniť => **videli nádej v pomoci zvonka → od Čechov alebo do Rusov...**

Jozef Gregor Tajovský (spisovateľ, učiteľ) - učitelia boli sledovaní, či dostatočne napomáhajú maďarizačnej politike

Slovensko – česká spolupráca

☞ Pod vplyvom Tomáša Garriguea Masaryka, profesora na Pražskej univerzite sa formovali názory Slovákov študujúcich v Čechách => slovensko – česká spolupráca

☞ V roku 1896 bola v Prahe založená **Československá jednota**

spolok, ktorý podporoval slovensko
- českú spoluprácu a pomáhal
Slovákovi kultúrne aj finančne

Tomáš Garrigue Masaryk

Hlasisti

☞ Program zameraný na spoluprácu Slovákov a Čechov mala aj skupina mladej slovenskej inteligencie, ktorá sa združovala okolo časopisu Hlas => **HLASISTI** a stúpenci **ČESKOSLOVANSKEJ JEDNOTY** videli šancu na lepšie postavenie slovenského národa v zjednotení s Čechmi => **ČESKOSLOVENSKÝ NÁROD**

Slovenská politika

- ☞ Na začiatku 20. storočia nebola slovenská politická scéna jednotná => delila sa na rôzne skupiny...
- ☞ **Slovenská národná strana** (1871), ktorá pôsobila v Martine sa orientovala podľa aktuálnej zahraničnopolitickej situácie => **pomoc od Ruska + podporovala vzťahy s Českom**, ale **čechoslovakizmus** rázne odmietala

Logo Slovenskej národnej strany

∞ **SLOVENSKÁ
NÁRODNÁ STRANA**
(1871) bola najstaršou
politickou stranou
Slovákov...

∞ Sídlila v Turčianskom sv.
Martine

∞ V programovom
vyhlásení → boj z práva
Slovákov v Uhorsku →
orientácia na Rusko...

Slovenská národná
strana

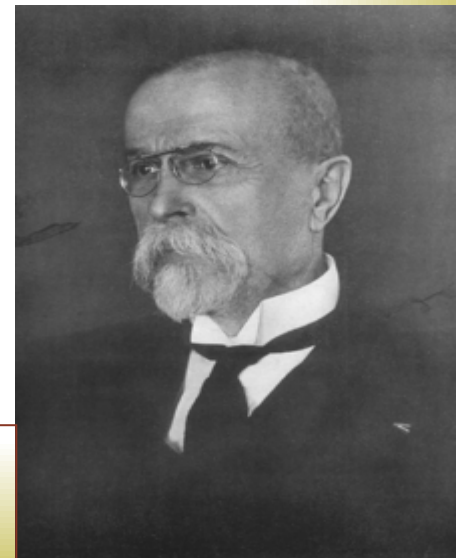
**Viliam Pauliny- Tóth -
prvý predseda SNS**

Čechoslovakizmus

☞ **Čechoslovakizmus** = ideologická a politická koncepcia vychádzajúca s predstavy jednotného „československého národa“, ktorá **popierala svojbytnosť slovenského národa**

Tomáš Garrigue Masaryk – jeden z hlavných propagátorov čechoslovakizmu

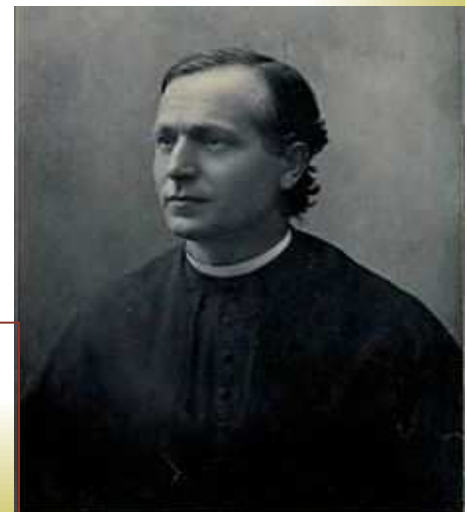
Slovenská ľudová strana

☞ **Katolícke krídlo Slovenskej národnej strany sa v roku 1905 odštiepilo a pod vedením Andreja Hlinku založilo Slovenskú ľudovú stranu...** snažila sa „zapojiť“ do politiky širšie vrstvy slovenského obyvateľstva...

Katolícky kňaz a politik

Andrej Hlinka – zakladateľ Slovenskej ľudovej strany
vedúca osobnosť slovenského národného hnutia
začiatkom 20. storočia

Kultúra po zániku Matice slovenskej

- Po zániku Matice slovenskej kultúrny život na území Slovenska neustal, ale jej funkciu prebrali iné spolky a inštitúcie...

Spomeniete si kedy bola zrušená Matica slovenská a prečo sa tak stalo?

Pôvodné sídlo Matice slovenskej

Stanovy Matice slovenskej

- ☞ Spolky zakladali väčšinou muži, ale ženy sa snažili o emancipáciu /zrovnoprávnenie/ s mužmi => spolok slovenských žien založený v Martine → **Živena**
- ☞ Od roku **1895 v Martine** sídlila aj **Muzeálna spoločnosť slovenská (Andrej Kmeť)**...neskôr na ňu nadviazalo **Slovenské národné múzeum**

Andrej Kmeť

Katolíci

Kultúrny a vydavateľský spolok

Budova spolku Svätého Vojtecha
v Trnave

Evanjelici

Kultúrny a vydavateľský spolok

Budova spolku Transcius
v Liptovskom Mikuláši

Oba spolky fungujú aj v súčasnosti

Robert William Seton-Watson

Britský historik a publicista zaoberajúci sa dejinami slovanských národov

Vystúpil na obranu Slovákov po tragických udalostiach v Černovej

Krvavé udalosti v Černovej - 1907

Udalosti v Černovej mali celosvetový ohlas...udalosť zaznamenali takmer všetky významné periodiká vo svete